

Molmkogeltjes

niet veel groter dan het puntje op deze i

Met hun gemiddelde lichaamsgrootte van een halve tot twee millimeter behoren molmkogeltjes (familie Corylophidae) waarschijnlijk tot de kleinste kevers ter wereld. Voor zover bekend natuurlijk, want naar schatting zijn er nog steeds miljoenen insectensoorten niet ontdekt. Deze minuscule kevertjes vind je dus niet zomaar. Toch komt het KAD ze heel af en toe tegen.

Tekst: Vera de Visser & Robin de Vries, KAD

Leadfoto: *Sericoderus lateralis* door Miroslav Deml, BioLib

Hoed

Molmkogeltjes zijn kosmopoliet: wereldwijd zijn er ongeveer vierhonderd soorten molmkogeltjes bekend, waarvan er in Nederland twaalf zijn te vinden. De twee Nederlandse subfamilies zijn Corylophinae en Orthoperinae. Vroeger werden ze ingedeeld bij de familie Coccinellidae, oftewel lieveheersbeestjes. In het Engels hebben molmkogeltjes de treffende naam *minute hooded beetles* gekregen. Dat het minuscule kevertjes zijn weten we nu, en de term *hooded* slaat op het relatief grote halsschild (pronotum) waaronder de kop verborgen zit. Voor een goede determinatie is een microscoop echt onmisbaar, want verwarring met een ander ontzettend klein beestje, zoals bijvoorbeeld een mosmijt, ligt voor de hand.

Dol op schimmels

Corylophidae hebben een bolle, ovale tot ronde lichaamsvorm (inderdaad, zoals een kogeltje). De antennen, met aan de uiteinden een knots met drie segmenten, kunnen in een groef van het halsschild worden gelegd. De meeste soorten zijn bruinachtig of zwart en de dekschilden zijn dicht bezaaid met fijne putjes. Ook kun-

nen dekschilden en halsschild fijn behaard zijn. Over hun levenscyclus is relatief weinig bekend. Naar verluidt leven ze van schimmels op allerlei soorten organisch materiaal, van boomschors en rottende plantendelen tot hopen gemaaid gras en ontbindende kadavers. Van dat dieet leeft zowel de larve, die met minder dan drie millimeter ook niet de grootste is, als de volwassen kever. Ook in vogelnesten kunnen molmkogeltjes worden aangetroffen.

Rottend organisch materiaal

Molmkogeltjes worden zelden aangetroffen tijdens inspecties door het KAD. Als molmkogeltjes worden gevonden gaat het eigenlijk altijd om rottend organisch materiaal als achterliggende oorzaak. Natuurlijke isolatiematerialen in huizen kunnen daarvan een voorbeeld zijn. Wanneer dergelijk materiaal door lekkage nat wordt kan schimmelvorming optreden. Naast de muffige lucht die de schimmel veroorzaakt, kan deze een perfecte voedingsbron vormen voor schimmelkevers en molmkogeltjes. Wanneer ze in groten getale aanwezig zijn, kunnen deze kevertjes als storend of onhygiënisch worden ervaren. Vaak is de oplossing simpel: saneer het

rottende organisch (isolatie)materiaal en verwijder alle schimmelresten.

Blijvende overlast door kevertjes?

Overlast door molmkogeltjes is niet in alle gevallen direct verdwenen. Wanneer schimmelsporen achterblijven op niet bereikbare plaatsen kan de overlast nog blijven aanhouden. Het is onbekend hoe lang de levenscyclus, en dus de overlast, van molmkogeltjes duurt. Mogelijk gaan de molmkogeltjes na het verwijderen van de voedingsbron op zoek naar een meer geschikte leefomgeving. Opvallend hierbij is dat een groot deel van deze kevertjes gevonden wordt bij raamposten. Uit de literatuur is bekend dat adulte molmkogeltjes bij warm weer gaan vliegen, waardoor de populatie zich verder verspreidt. In het algemeen geldt dat de aantallen molmkogeltjes afnemen door het minder geschikt maken van de leefomstandigheden. Naar alle waarschijnlijkheid dooft de populatie na verloop van tijd vanzelf verder uit. Desondanks is het aan te bevelen om het aantal kevers objectief te monitoren, bijvoorbeeld door middel van het plaatsen van lijmvallen en het periodiek noteren van de aantallen. ●